

ЗАВДАТОК У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

В сучасній юридичній практиці велику увагу приділяють цивільному праві.

Багато спорів у суді стосуються юридичних договорів, насамперед цивільних. Я хочу зосередити увагу на найпоширенішому виді з договорів – договорі купівлі-продажу. Також виходячи з моральних засад українського суспільства, а саме недовіри громадян один до одного, на перше місце виходить один з гарантійних аспектів цього договору – завдаток.

Найдавніший варіант слова завдаток– «arra» має близькосхідне положення. В часи римського права завдаток розглядався як грошова сума або інша цінність, яка передавалась однією стороною іншій в момент укладення договору. В цивільному праві Австрії, яке діяло на території Галичини, завдаток позначався терміном зарука. У Зібранні малоросійських прав 1807 року це слово вживається тільки у словнику юридичних термінів, які вийшли на момент упорядкування Зібрання з ужитку, і визначається так: “Зарука – зумовлене заручним листом грошове забезпечення на випадок невиконання однією із сторін укладеного договору”

На даному етапі розвитку нашого правового суспільства ми маємо інше визначення. Відповідно до ст. 570 Цивільного кодексу України, завдатком є грошова сума або рухоме майно, що видається кредиторіві боржником у рахунок належних з нього за договором платежів, на підтвердження зобов’язання і на забезпечення його виконання. Хоч і термін чітко визначений законодавством, проте зараз у судах загальної юрисдикції та третейських судах розглядається багато справ з приводу «Угод про завдаток». І у цій праці я хочу дослідити проблематику цього явища, тобто визначити що саме стало причиною великої кількості позовів до суду з цього приводу.

Розглядаючи це питання ми можемо побачити такі причини:

По-перше, довірливість деяких верств населення. Оскільки, письмова форма договору про внесення завдатку є обов'язковою. А вразливі соціальні прошарки населення, з точки зору юридичної обізнаності, довіряють свої майнові та немайнові права, як кажуть «на слово» і потрапляють в різні неприємні ситуації.

По-друге, недостатня правова обізнаність нашого суспільства в цілому і небажання звернутись за юридичною допомогою до спеціаліста. Я маю на увазі незнання деяких правових нюансів, а саме:

1) Проста розписка не буде належним доказом здійснення правочину в письмовій формі.

2) Умова про внесення завдатку може бути включена до договору.

3) Порухення вимоги про письмову форму правочину про завдаток тягне його недійсність.

4) Зобов'язання щодо завдатку виникає лише за наявності двох умов: 1) укладення договору про внесення завдатку; 2) передання суми завдатку.

5) Сам факт укладення договору про завдаток не дає права кредитору вимагати його внесення.

6) Можливість надання завдатку третьою особою, яка не бере участі в основному зобов'язанні, законодавством не передбачена. Тобто, ніхто за особу не може внести завдаток за квартиру чи авто, які особа збирається придбати.»

По-третє, регулювання цього аспекту забезпечується не тільки Цивільним кодексом, статтями 570, 571, але й іншими нормативно-правовими актами. Так, наприклад, частина 1 статті 571 вказує, що завдаток залишається у кредитора, якщо порушення зобов'язання сталося з вини боржника. Якщо порушення зобов'язання сталося з вини кредитора, він зобов'язаний повернути боржникові завдаток та додатково сплатити суму в розмірі завдатку або його вартості. Але, керуючись законодавством, потрібно зауважити, що поняття „порушення зобов'язання” охоплює також випадки неналежного виконання зобов'язання. Тому, наслідки, викладені вище, наступають і в тому випадку, коли зобов'язання виконане, але при цьому порушені його окремі умови.

Отже, підсумувавши вище сказане, можна дійти до таких висновків і способів подолання даної проблеми:

1) Підвищити загальну правову свідомість наших громадян шляхом проведення різних безкоштовних юридичних консультацій, конференцій, виступів спеціалістів з різних питань на телебаченні та у ЗМІ, друкуванням інформації та корисних юридичних фактів на листівках з подальшим їх розповсюдженням серед населення, щодо найбільш типових правочинів у нашому суспільстві.

2) Доведення законодавства до належного рівня і зменшення таких явищ, як «юридичні колізії» та «неоднозначне тлумачення норм права». Мається на увазі, що юристи-теоретики, при написанні законодавства, повинні радитись з практикуючими спеціалістами і враховувати суспільні зміни для того, щоб виникало менше протиріч.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 22 квіт. 2010 р.: (офіц.Текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2010. – 328 с.

2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 3-тє вид., перероб. і доп. /За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. – К.: ЮрінкомІнтер, 2008. – Т.І. – 832 с.